Ч. 325 (13.870). Львів, понеділок 3. грудня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Бельгії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тутка
Morwitan
це найвищий ґатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Др. О. Чайковська-Пшепюрська
дентист - стоматольог
ординує з днем 1-го грудня
при вул. Льва Сапіги ч. 6. I. пов.
643 (біля театральної площі). 2—3

Усім Вам, Українські Громадяни і Громадянки!

Пригадуємо місяць грудень. Пригадуємо 1868 рік народин „Просвіти". Повних 66 років праці й саможертви. Пробудження національної свідомости, освіта, знання, організація духових творчих сил на всіх ділянках нашого життя — це її минуле.

Ясне минуле станиці непохитного, криценого Духа Народу.

„Просвіта" — а скільки чарівної сили в тому слові! Таж воно чуда сподіяло! Воно відродило й відроджує Галицьку Землю, Велику Україну, Буковину, Закарпаття. Воно єднає в одну сімю українських дітей, на яких землях вони не жилиб, за якими морями, ріками вони за рідною землицею не банувалиб — не тужили.

Воно сковує нас усіх в одну **громаду** з одною ідеєю, з одною думкою.

За те й увесь український нарід пройнятий до „Просвіти" любовю, вдякою і найвищою пошаною. На неї не сміє піднятись ніяка святотатська рука!

А **перед нею** велика праця, щораз тяжча, щораз відповідальніша. А до тої праці треба ідейних, фахових робітників. Вони будуть. Треба тільки дати їм змогу працювати.

Сотні просвітніх організаторів у край — отсе наше гасло!

Якби замісць немічних слів ми могли полумям писати у Ваших серцях, то Ви на „Дар Просвіті" принеслиб найбільшу жертву.

Одначе такої жертви не вимагаємо. Не вимагаємо й таких великих жертв, які для святої справи приносили інші народи. Вимагаємо тільки **дрібних, але масових датків** для „Просвіти" тоді, коли ніяка жертва для Неї не завелика.

Усі, без виїмку, кому ще **серце не скамяніло**, в кого надія ще жива, кому національна честь ще дорога — складайте жертви на тривкі основи нашої культурно-освітньої і виховної праці.

Без жертв перемоги нема!

Без сповнення національного обовязку нема життя нації!

Докажім, що жити хочемо і будемо!

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ:

Д-р Іван Брик — голова, **Василь Мудрий** — заступник голови, **д-р Карло Коберський** — заступник голови, **Микола Дужий** — секретар. Члени Головного Виділу: **о. Юліян Дзерович, д-р Маркіян Дзерович, Юліян Дроздовський, Ярослав Колтунюк, Михайло Корчинський, о. Йосиф Лучинський, Остап Павлів, Михайло Таранько, інж. Микола Творидло, Омелян Терлецький, Володимир Целевич.** Заступники членів Гол. Виділу: **Михайло Галібей, Михайло Крилошанський, д-р Ярослав Олексишин, Зиновій Пеленський, д-р Ірина Сімович, Сянка Стахова.**

* * *

Український Львів „Просвіті".

В неділю, 2-го грудня ц. р., відбувається у Львові збірка на традиційний почесний дар „Просвіті". Збірщики будуть розставлені з пушками біля всіх львівських церков і біля всіх українських установ. Кожний український громадянин і кожна українська громадянка Львова не забудуть кинути до пушки збірщиків відповідний даток та заохотити інших до дару для „Просвіти".

✝

В архикатедральній церкві св. Юра відбудеться в неділю 2. грудня в год. 12-тій

Поминальне Богослуження
з Торжественною Панахидою
за
Першого Голову Української Держави
МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
що помер смертю мученика за справу Українського Народу.

На Панахиду запрошує представників усіх українських установ та все українське громадянство міста Львова

УКРАЇНСЬКА ПАРЛЯМЕНТАРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ

Реґент Павло відкидає пропозиції В. Британії.

ЛЬОНДОН, 1. 12. ПАТ. Кн. Павло, реґент Югославії, підчас свого побуту у Льондоні кількома наворотами розмовляв з керманичами бритійської політики на тему ноти Югославії до Ліґи Націй. Кн. Павло конферував з мін. Саймоном і прем. Мекдональдом. Оба державні мужі намагалися переконати кн. Павла, щоби впливав на білгородський уряд. Мекдональд запропонував, щоби Югославія згодилася на таку процедуру: Рада Ліґи Націй признає неможливим розглянути негайно великий матеріял ноти. Тому осудить політичні атентати і покличе спеціяльну комісію для розсліду матеріялу враз зі заввагами Мадярщини. Комісія щойно на черговім засіданні Ліґи Націй зясує висліди своїх розслідів і запропонує міжнародню акцію з метою боротьби з політичними атентатами. Реґент спротивився рішуче таким пропозиціям. Кн. Павло заявив, що нота обіймає мінімальні вимоги югославянського народу. Загальникова резолюція Ліґи Націй може викликати в Югославії небезпечний фермент. Ніякий югославянський уряд, який бажає зберегти свій престіж, не може згодитися на інше полагодження справи, як осуд поданий у ноті.

По розмові з кн. Павлом прем. Мекдональд пішов на спеціяльне засідання кабінету. Бритійський уряд побоюється за ситуацію, в якій може опинитись Рада Ліґи в найближчому тижні.

Величезні зловживання з хлібними картками.

ХВАЛЬБА БОЛЬШЕВИКІВ.

Оголошено промову Молотова, шефа большевицького уряду, яку він виголосив на засіданні виконавчого комітету комуністичної партії. Молотов заявив, що скасування хлібних карток доведе до скасування цілої системи розподілу. Це сталось — каже Молотов — тільки завдяки сколективізуванню хліборобства. Держава має тепер великі запаси збіжа: 650 мільйонів пудів у 1928 р. і півтора міліона цього року. Молотов запевняє, що СССР забезпечений хлібом аж до нових жнив. Молотов [illegible] хлібні картки, з яких користало коло 50 міліонів людей, дали широке поле до найріжнороднійших зловживань. Нові ціни на хліб такі: від 50 копійок (коло 3.50 зол.) до 1.50 рубля (коло 7 зол.) залежно від околиці. Підвишка платень дійде до 10 проц. Молотов заявив, що надвишку з підвишки цін на хліб держава призначить на підвишку платень. Крім того збільшить допомоги на технічні інвестиції на селі. Дотепер виплачували селянам збіжем. Підвишка цін хліба обнизить ціни на хліб на т. зв. вільнім ринку, оповіщення Молотов.

Франція на роздоріжжі.

Львів, 1. грудня 1934.

Тільки позавчора вказували ми на цьому місці на ріжні взаємно суперечні й хаотичні ходи нинішньої міжнародньої дипльоматії, зокрема на активність Німеччини та ріжнородні настрої й течії у Франції. Сьогодні наспіли з Парижа звістки про дебату у палаті депутованих над закордонною політикою Франції. Звіт референта буджету міністерства закордонних справ, який подаємо на іншому місці, надавичайно цікавий: коли референт військового буджету ледви кілька днів тому майже ентузіястично поручав військовий союз зі Совітами, славлючи силу червоної армії, нині його парляментарний товариш із тої самої проурядової більшости у чорних красках представляє практичний зміст такого евентуального союзу: знищені комунікаційні засоби у Совітах роблять ілюзоричною всяку практичну допомогу на випадок війни, комуністична пропаґанда Совітів змагає до знівечення нинішньої цивілізації, — та вже в ніякому разі не слід (кликав пос. Даріяк) Франції встрявати у такі пакти, які потім звязувалиб руки Франції та казали їй боронити інтересів Совітів на Далекому Сході... Коли ще додати до того признання французьким послом, що виступав у ролі довіреної людини міністерства закордонних справ, політичного розуму Гітлера, що пішов на порозуміння з Польщею і зліквідував на 10 літ небезпеку війни через спір за Помор'я, — то справді приємний для Совітів той реферат не був — не був для Совітів приємний початок дебати над закордонною політикою кандидата на совітського союзника.

Дальший хід дебати дещо Совіти потішив, — але слаба це потіха. Велика промова міністра закордонних справ Лаваля була виголошувана під адресою Італії, Малої Антанти, Німеччини, Польщі — тільки не Совітів. Італія почула, що Франція щиро бажає собі „припечатати приязнь двох латинських народів", але, що „навіть у користь зближення з Італією" Франція не зречеться приязни з Малою Антантою (читай: Югославією). Щодо Німеччини — мін. Ляваль і просив і грозив. Запрошував до міжнародньої співпраці (повороту до Женеви), запрошував ще раз до східнього пакту, вияснив, що між обома державами нема територіяльних спорів, але натягав у свою користь поміркований і радше германофільську заяву Болдвіна, підкреслював [illegible]

німцями військових клявзуль версайського договору та заповідав, що Франція „не думає піддаватися ситуації, яку витворює факт зброєння Німеччини“. Просив теж і грозив, коли казав про потребу спокою на плебісцитовому терені Саарщини.

Зрештою керманич французької закордонної політики боронив двох засадничих старих французьких тез: 1) „сперше безпека потім розброєння“, і 2) не двосторонні, лише збірні (колективні) пакти. Одна і друга теза послужила Лявалеві для арґументації і хосенности східного пакту. В одному й другому випадку арґументи Ляваля не звучать дуже переконуюче, а факт, що французька впертість на розброїннй конференції довела до виступу Німеччини з Ліґи Націй і її самочинного дозброювання та що впертість Франції у справі збірного східного пакту довела до відштовхнення Польщі, — ці два факти сильно дискредитують практичну вартість обох отих доктрин.

Всеж, промова Ляваля не була воєнним визовом — супроти нікого. Вона робить враження, що промовець старався всіх задовольнити, бути на словах нібито рішучим, втримувати стару французьку позицію, — але одночасно просмикуватися поміж ріжними нинішніми течіями, що дають себе відчувати у французькій прилюдній опінії.

Цеж не дрібниця, що в той сам день, коли у Парижі ведеться дебата над закордонною політикою Франції і мін. Ляваль „не погоджується“ з німецькими зброєннями, фон Ріббентроп і другий представник орґанізації німецьких комбатантів перебувають у тому самому Парижі як гості орґанізації французьких комбатантів! Який величезний успіх німецької дипльоматії, який перелім у настроях колишніх французьких фронтовиків та який це доказ зросту солідарної свідомости щодо інтернаціональної небезпеки комунізму, коли французькі комбатанти уладжують нині бенкет на честь делеґатів німецьких комбатантів!

Франція найшлась нині на роздоріжжі. Всі, що дорожать европейською культурою і християнською цивілізацією, повинні бажати собі, щоби французький нарід вибрав той шлях, на якому разом з іншими европейськими народами боронитиме християнської культури й цивілізації перед її найгіршим ворогом.

Печі і кухні
кафлеві шамотові, першої якости — поручає по цінах конкуренційних 30/83 3-5
Петро Рогатинський
Львів, ул. Косцюшка ч. 1 а
Тел. 39-93 приймає всякі реперації і очищування печей зі сажі.

По смерти Михайла Грушевського.

ЗАСІДАННЯ ІСТОРИЧНОЇ СЕКЦІЇ Н. Т. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Спільне засідання Історично-Фільософічної Секції Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові враз з її Правничою Комісією, присвячене памяти акад. М. Грушевського, відбулося дня 30. XI. в год. 7. вечором у бібліотеці Т-ва. Засідання відкрив заступник директора Істор. Секції **проф. д-р М. Чубатий.** У своїй промові згадав він про заслуги М. Грушевського, як творця новочасної української історіографії, виховника цілої історичної школи та основника Історично-Фільософічної Секції. Після тої промови, якої всі приявні вислухали стоячи, присутні українські історики Львова застановлялися над тим, в який спосіб Історично-Фільософічна Секція повинна би тревало вшанувати память великого Покійника. По нараді засідання замкнено.

КЛЄПСИДРА УЧИТЕЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ.

Крім вичислених у нас клепсидр українських установ, розліплених на мурах Львова, відмічуємо ще клепсидру Т-ва „Учительська Громада“, якої М. Грушевський був першим головою.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

Жалібна академія з приводу смерти М. Грушевського відбулася в Перемишлі в суботу 1. ц. м.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ У ВАРШАВІ.

В суботу 1. ц. м. відбулося в льокалі Українського Клюбу у Варшаві жалібне засідання з приводу смерти М. Грушевського.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ У ЛЬВОВІ.

Заходом Української Парляментарної Репрезентації відбудеться в неділю 2. ц. м. в год. 12. вполудне в катедрі св. Юра поминальне богослуження за душу бл. п. Мих. Грушевського.

ВІДГОМИ У ЧУЖІЙ ПРЕСІ.

В загребському щоденнику „Обзор“ ч. 273 з 26. листопада в фейлетоні поміщена обширна згадка про Михайла Грушевського (Mihajlo S. Hrusevskij). Автор замітки (ie) Іван Есіх.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зиґмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 17—60

Військова допомога СССР для Франції скінчиться перемогою большевизму.

КРИТИКА СХІДНОГО ПАКТУ.

ПАРИЖ, 1. XII. ПАТ. Підчас наради над бюджетом міністерства закордонних справ референт бюджету посол Даріяк обговорив міжнародне політичне положення.

КРИТИКА ФРАНЦУСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СОЮЗУ.

Даріяк підкреслив, що військова допомога СССР підчас війни мала би велике значіння. Франція поправді бажає запевнити собі допомогу, але не повинна її переціновувати. Транспорт великої маси людей з воєнним матеріялом вимагає дуже добре наладнаної комунікації. СССР тепер і в найближчій будуччині ще довго буде відчувати недостачу тих комунікаційних засобів. Ніяка імпровізація тут неможлива. Допомоги СССР не можна здобувати завжди і за всяку ціну. Кожна медаля має свій другий бік. Допомога СССР може довести до ускладнень та внутрішніх і зовнішних непорозумінностей. Большевики згідно зі своїми марксівськими теоріями ведуть пропаганду з метою знищити теперішню цивілізацію.

ФРАНЦІЯ НЕ МОЖЕ БУТИ ЖАНДАРМОМ ЛІҐИ НАЦІЙ.

Згадуючи про східний пакт Даріяк заявив: Не відграваймо ролі жандарма Ліґи Націй. Не

Діябетики! Вироблені на незрівнянім сиропі поручаємо прережні тісточка, чоколяди, торти, дієтичні, вільні від сахарини, „LEBROSE“, Львів, Сикстуська ч. 31, Телефон 35-60. 560 6—10

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 38

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Проголошуючи в пресі ідею спільної праці всіх русинів і їх орґанізацій на всіх полях народнього життя, бажав Володимир Барвінський перевести ту ідею в живе діло. Нагоду до почину в тім напрямі дала маніфестація, яку загал русинів задумав уладити в честь століття роковин вступлення на престіл цісаря Йосифа II. в дні 30. листопада 1880 р. В ціли уладження тої маніфестації й уложення її програми спрошено представників усіх руських товариств у Львові без ріжниці партій до Ставропиґії. Я був представником „Дружного Лихваря“, як орґанізації української академічної молоді. Тоді вперше побачив я москвофільських матадорів, зібраних майже в комплеті. Були там крилошани Павликов, який проводив, і Шведицький, професори богословя д-р Костек і д-р Делькевич, адвокат д-р Добрянський, Ґеровський, о. Онуфрій Лепкий, Площанський і инші. З українців були Сушкевич, Барвінський, Гладилович, Вахнянин; інших не тямлю. Числом переважали значно москвофіли.

Коли прийшло до дебати над програмою свята, забрав голос Барвінський і запроектував, щоби в дні 30. листопада влаштувати у Львові всенародні збори з цілого краю, які він назвав „мітінґом“, бо слово „віче“ не було ще тоді в уживанні. Ціле соймище витріщило очі, бо більшість не розуміла, що таке мітінґ і про що йде. Настала мовчанка, яку перервав своїм лемківським говором старий Делькевич: „А що господин Барвинский под тим метингом думает?“ І щойно тоді пояснив Барвінський, що істнує у нас від 1867 р. закон про збори, з якого користають інші народи та що й у нас час би був при помочі цього закону покликати нарід до участи в публичнім житті і цим способом зробити нарід учасником політики.

Та гадка загально подобалася, одначе ніхто не знав, як братися до цього інтересу, тому Барвінський знову мусів пояснити, що найперше треба уложити резолюції для поодиноких справ, які мають бути порушені, передискутувати їх та ухвалити, а відтак вибрати референтів, які ті резолюції на зборах відповідно умотивували-б. Запроектував також чотири реферати, а саме: для справ загально-політичних, економічних, шкільних та орґанізаційних. Це принято, та як прийшло до того, хто ті резолюції має уложити, показалося, що знову ніхто, тільки Барвінський міг того піднятися. Отже поручили йому на чергове засідання комітету принести ті резолюції готові. З ініціятиви москвофільських делеґатів виходили лиш такі внесення, щоб перед зборами було відправлене у Волоській церкві богослуження, а деякі з них проектували, щоби для звеличання свята прийшли до Волоської церкви процесії з усіх інших церков у Львові, одначе це останнє внесення не було приняте.

На чергове засідання приніс Барвінський готові резолюції і став їх відчитувати. При цьому склалася комічна історія. Резолюції в політичних справах принято без дискусії, а коли він відчитав дальше резолюції в справах економічних, зголосився до голосу о. Лепкий. Всі були зацікавлені, що він в економічних справах піднесе. Він сказав: „Господин Барвінский прочитав в резолюції, що нашому народови грозить неминуча економічна погибіль. Я є тому противний і вношу, щоби в резолюції стояло, що народови нашому грозить „неминуемая погибель“. — На ці слова скочив Сушкевич і почав кричати, що як члени комітету зачнуть з такими дурницями виступати, то нам тут нема дальше чого сидіти; навіть Павликові було вже того за багато і він офуркнувся на Лепкого так, що той замовк і в тій справі не було вже більше дискусії; лиш Площанський замуркотів у куті під носом, що там є не тільки слово „неминучий“, але також слово „рішучий“, замість „рішительний“.

Та того ніхто вже не слухав; вже самим москвофілам було соромно тих доказів їх економічної ерудиції і резолюції перейшли в цілости „благополучно“. Референтами до політичних резолюцій вибрали Добрянського, до економічних — Барвінського, до шкільних — Сушкевича, до орґанізаційних — Ґеровського. Ухвалено також напередодні зборів, тобто вечором 29. листопада, уладити в салі „Народнього Дому“ концерт з відчитом про Йосифа II. Та й тут, як прийшлося вибирати бесідника, показалося, що знову не найдено нікого; тому й тої задачі мусів піднятися Барвінський.

Маніфестація була добре зареклямована і загал дуже розцікавлений, бо була це річ нова, досі небувала, тому зїхалося дуже багато публики з усього краю, і сільського народа, й інтеліґенції. Вже сам вечір 29. листопада випав імпонуючо. Відчит Барвінського про Йосифа II. був знаменито оброблений і виголошений так, що усіх захопив. Барвінський постарався рівно-

забуваймо, що нам можуть відобрати Індокитай. Слід вистерігатися того, щоби не облумавши приступати до східного пакту, закроєного на широку мірку і не зобовязуватись гарантувати позаевропейські кордони СССР. В першу чергу не можна дозволити, щоби суперництво на Далекому Сході переносити на терен політики західних держав.

З порозуміння між Польщею і Німеччиною виходить, що Німеччина не почувалась на силах вести авантурничу політику. Тому закінчила митну війну, яка тягнулася 9 років і принесла більше шкоди, ніж користи. Вкінці бесідник висловив заяву довіря урядові і мін. Лявалеві.

—o—

Які театри працюють у Києві.

З київських „Вістей" (ч. 271. з 26. XI.) довідуємося, що в Києві працюють під цю пору такі театри: державна опера, драматичний театр ім. Франка, російська драма, державний жидівський театр, державний польський театр, ТРОМ і ТЮГ. Позатим зорганізовано ще театр червоної армії і жидівський ТЮГ та приступлено до організації театру музичної комедії. Крім того у приміській смузі зорганізовано перший на Україні постійний колгоспний театр у с. Броварях. — З репертуару, поміщеного в тому самому числі „Вістей", виходилоб, що в дійсности грають у Києві щодня тільки чотири театри: опера, театр ім. Франка, театр російської драми і театр черв. армії. В опері йшла 26. XI. „Кармен", у театрі ім. Франка „Загибіль ескадри", у театрі рос. драми „Егор Булычев і другіе", у театрі черв. армії „Восточный батальон".

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Чеська преса пише, що секретаріят II. Інтернаціоналу перенесе свій осідок з Ціріху до Праги, бо теперішні відносини у Швайцарії не сприяють діяльности.

— Революція в Перу закінчилася розгромом повстанців, яких недобитки втікли в гори. 20 осіб убитих, матеріяльні шкоди невеликі.

— Французький міністр торговлі Маршандо виїхав у суботу до Москви.

— Французький амбасадор у Льондоні відбув нараду з мін. Іденом у справі німецьких зброєнь.

— Воєнний суд у Ризі засудив трьох соціял-демократичних діячів на кару від 4 місяців до 3 років за переховування зброї. Колишнього провідника сойму Кальніса суд увільнив.

— У Талінї відбулася нарада міністрів закордонних справ трьох прибалтійських держав: Естонії, Латвії і Литви.

— Військову службу у Чехословаччині продовжено з 14 місяців на два роки.

Економія і технічна досконалість

це прикмети, які зєднуються успішно в нових жарівках ТУНҐСРАМ Д з двозвійним дротиком. Цей новий тип узвоєння світильного дротика підносить значно світильну справність жарівки. Оцінювання в декалюменах позволяє вже на перший погляд зорієнтуватись, що нова жарівка дасть кориснішу світильну справність і більшу ощадність при вживанні струму.

ЖАРІВКИ

TUNGSRAM D

З ДВОЗВІЙНИМ ДРОТИКОМ ОЦІНЮВАНІ В ДЕКАЛЮМЕНАХ.

В таборах німецької праці.

(З вражінь очевидця.)

Мінхен, в листопаді.

Мушу ствердити, що представники нової, німецької влади на місцях є супроти чужосторонніх журналістів дуже чемні. Так напр. коли я звернувся до начальника краєвого, баварського відділу міністерства пропаганди, п. Екля з проханням, щоби дозволив мені оглянути ославлені „добровільні табори праці", — відповів з усміхом:

— Будь ласка. Коли хочете їхати?

І пішли в рух телефони.

Другого дня, 22. ц. м. ранком, у товаристві адютанта краєвого команданта служби праці, фон Пельхрціма їдемо в напрямі Бенедіктінербаєрн у віддалі 65 км. від Мінхену, де находиться один з найбільших таборів праці в Баварії.

День морозний, свіжий. Мряка, що досить густо сповивала доли, розпорошується в міру, як авто віздить все вище в прекрасні баварські Альпи. Асфальтовані дороги, що серпентинами вються краєчком стрімких, лісистих узбіч, вилискують до сонця наче шкіра гадюки. Верхи гір блестять снігом. Зелень лісів довкола, білина гірських шпилів і зелено-сині плями озер в долині, складаються на таку прегарну мозаїку природи, що очей відірвати не можу. Кілька разів зупиняю авто і виходжу фотографувати. Фотографую, фотографую... І якщоб не докупив фільмів по дорозі, не було би чим робити знимок у таборі.

А ще й шофер, кремезний „С. С.-ман" в чорному одностроєю, завважує:

— Мусимо ще повернути на Візее, бо маю приказ показати панові якнайбільше краси Баварії.

Візее є чудесне, знаю, у Візее захопили Рема і Гайнеса у кріваву ніч 30. червня.

— Я був при тому! — каже самопевно наш шофер. — Нас було 17 і „Фірер" (Гітлер) був з нами. Входимо, а вони саме покінчили забаву і поклались спати. На столі стояв ще недопитий шампан і рибяча ікра.

— Ти вже тут? — запитав здивовано Рем Гітлера, розбуджений зі сну.

А Гітлер:

— Начальнику штабу, ти арештований!

Рем довго не вірив і намагався все обернути в жарт. Але згодом заломився і дав себе арештувати. Тільки просився дуже.

— А Гайнес?

— Ця боязлива каналія?... Плакав, коли його витягали з ліжка від коханця. Зрештою оба вони підлі труси були.

Адютант, що досі мовчаливо прислухувався нашій розмові, вмішується:

— Я тому Ремові ніколи не вірив, вже від тоді, коли вернувся з Болівії.

— Ви знали Рема? — питаю.

— Я був при ньому ще на два місяці перед відкриттям заговору. Він знав, що має в мені ворога і подбав, щоби мене перенесено.

— А в чому саме полягав злочин Рема, бо в нас так неясно про все це писали? — розпитую дальше.

— Звичайна історія. Рем хотів заняти місце „Фірера". Ген. Шляйхер мав стати премієром, Рем міністром війни і вождом, а Гайнес начальником штабу організації.

— Мали хіба приклонників у партії?

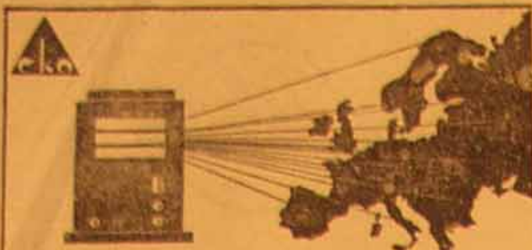
— Власне, що ні! Тому Рем рішив зробити переворот в найближчому гурті однодумців. Для тої цілі запросив Гітлера до Візее, нібито на конференцію командантів частин „штурмових віддлілів". Конференція мала відбутися ранком після ночі, в яку арештовано Рема. Підчас нарад, один зі заговірників мав застрілити Гітлера. Не знав, що після цього Рем був би з місця застрілив його, нібн в обороні „Фірера". Очевидно, це не було би воскресило Гітлера, але Рем мав би всі дані проголосити що супроти смерти вождя, перебирає всю вла-

часно про видрукування його в брошурі, яка була готова вже 29. вечором; та поліція сконфіскувала брошуру, а також заборонила деякі уступи з відчиту, а саме такі, що дотикали долі руського народу під Польщею. Одначе вдалося вирятувати багато примірників, які ми розділили між учасників концерту і віча. А Барвінський, як прийшов у відчиті до забороненого уступу, сказав: „Тут заборонила поліція розповісти про те, як за Польщі арендовано руські церкви жидам, хоч пише про це польський історик Шайноха в книжці, яка не була сконфіскована". Ті слова викликали серед зібраних маніфестаційні оклики, а дирекція поліції наложила за це на Барвінського кару 50 зол. ринських. Відчит зробив кольосальне вражіння. Наумович, що приїхав вечором аж по концерті і дістав брошуру з відчитом, читав її цілу ніч, не могучи — як казав опісля — відірватися від неї.

На другий день виповнилася саля „Народнього Дому" тисячами учасників. Віче випало величаво і тут знову на перший плян висунувся реферат Барвінського про економічне положення. Нарід побачив тут вперше, що може і має право в справах, які його найблизче дотикають, брати безпосередню участь. Прилюдна дискусія отворила багатьом очі й освідомила багатьох. Учасники розїхалися в піднесенім настрою.

Володимир Барвінський був героєм дня. Віче це було його ділом і в тім була його велика, епохальна заслуга, що він перший поніс у нас політичну акцію в масу народа. Це перше всенароднє віче було первовзором усіх дальших, воно започаткувало вічевий рух, який по кількох роках обняв увесь наш край, розбудив свідомість та зацікавлення для публичних справ і насталив сили народу до боротьби за своє право. Я чув і читав нераз опісля критику діяльности Володимира Барвінського, зокрема критику його становища, занятого в резолюціях того віча, і може бути, що коли би взяти ті резолюції зі становища того часу, в якім підношено ті критики і тих кличів, які підношено в тих часах, то були би може деякі заміти й оправдані. Та не можна забувати, що це був перший почин, перший крок на тій дорозі, на дорозі всенародньої політики, що опирається на масах народа, яка мала побороти не лиш ворогів, але також неохоту, упередження та заскорузлі навички серед власної суспільности. З уваги на те все мусимо признати Барвінському кольосальну заслугу, мусимо признати його творцем дійсно переломової доби в нашім народнім житті. Від того віча була особа Володимира Барвінського окружена серед народовців авреолею, а серед усієї суспільности без винятків великим поважанням. Через „Батьківщину" і „Діло" та через те віче піднялася партія народовців дуже в гору, набрала сил і значіння; одночасно почала зменшатися ненависть між москвофільською і народовецькою партією, яка виходила досі передусім від москвофілів, що уважали народовців продуктом польської інтриги. Загал москвофілів почав наглядно переконуватися, що це неправда, тому настало деяке зближення між партіями, яке уможливило в багатьох напрямах спільну акцію. Серед русинів у Галичині почало віяти іншим вітром. 1879 і 1880 роки записалися додатньо в історії нашого відродження. (Далі буде.)

Дешевий місяць у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ „Е-КО" чуєте ВСЮ ЕВРОПУ.

Електротехнічний Відділ кооперативи Інжинірських Роб. т К. І. Р. Львів Сикстуська 29. Тел. 3-30 647 2—8

лу в руки. Але не вдалася штука! Вожд довідався про все завчасу від одного з найбільш втаємничених заговірників, якого рушила совість. А що часу було мало, тому такий поспіх...

— Де Рема і Гайнеса поховано?

— Лежать обі собаки разом з іншими, на кладовищі в Мінхені...

По хвилині задуми, доповнює адютант:

— А чейже вожд був йому приятелем, були „на ти" зі собою. І я давно до цього остерігав, а з мене сміялися. Так умів Рем усіх зафасцинувати...

Авто котиться стрілою. Ідемо на висоті 800 метрів. Близько полудне.

— Візее?... — питає шофер.

— Якщо будемо у Візее, спізнимось до табору... — міркує голосно адютант і дивиться на мене.

Хочу дуже побачити Візее, але неменше хочеться приглянутися до праці в таборі.

— Може вертаючи?... — завважую.

— Гаразд. Може ще захопимо трохи часу.

Сонце піднявшись високо, сміється нам тепло просто в обличча. Повними грудьми вдихую хрустально-чисте повітря.

До Бенедіктбаерн вже ближче. Ще одна серпентина, ще одна...

І вже:

Серед широкої долини грубезні мури старого монастиря. Головний комплекс замешкують ще черці і питомці духовної катол. семинарії. У задній частині, де містився колись монастирський бровар, приміщено табор праці.

Фуркотить авто перед брамою, над якою має гітлерівський прапор і чорніє на широкій дошці напис: Arbeitsdienstlager Benediktbayern, Це тут.

Мимохіть опановує мене дивне очікування чогось надзвичайного. Чейже тут один з таборів, про які читав я в чужинецькій, головно нім.-еміґрантській пресі, як про пекло знущань над людиною. Сюди — мовляв — загнано насильно безробітних і приказано їм нелюдсько працювати. Тут врешті має відбуватися таємний вишкіл згідно з усіми основами воєнної підготовки.

Мої роздумування перебиває гамір твердих кроків у коридорі, скорих, все скорших. Врешті виринає з челюсти брами і підбігає до авта, середніх літ гітлерівець, в однострою „Арбайтсдінсту". Випрямилась постать, стукнули закаблуки, рука піднялась до козиря.

Рапорт. Командант табору Карль Маркерт складає звіт адютантові.

— „Спочинь! Гайль Гітлер!"

Знайомимось. Командант мабуть повідомлений вже про мій приїзд, бо з місця починає сипати точними даними. Людей в таборі тепер 300, самі майже новики. Студенти були, але вже відійшли, вчитися. Є ще один, який хоче остатися в службі таборової праці. Піде опісля до вишколу для провідників.

— Чи є у вас люди іншої народности, крім німців? — питаю.

— Були. Англійські та данські студенти. Добровільно зголосилися, щоби пізнати нашу працю. Вже відїхали, але пишуть. Можу вам показати цілу стирту переписки з ними. Але, — тут вдаряється в чоло — але тут є, здається, один ваш земляк!

— Українець? — дивуюся непомірно.

— Еґеж. Українець. Салковски! Де є Салковски! — кричить до днювального, що біжить стрімголов по сходах.

Впевняється, що отой „Салковски" є ще на роботі в Сіндельсдорф, де осушують мокляки.

— Він на обіді буде, зможете з ним поговорити.

Тимчасом оглядаємо будинок. Грубезні мури, широкі коридори, вузькі сходи. Камінь і цегла, Anno Domini 1650. Довжелезні аркади під барок, під готик? Не розуміюся на мистецтві, знаю лише, що прекрасно виглядає зеленець гороу, в подвірю, між цими аркадами.

При вході на гору, біля днювальні, вдаряє мене напис: Alle Arbeit für Deutschland! (вся праця для Німеччини!) і другий: „Ehre-Treue-Pflicht-Kameradschat-Gehorsam." (честь, — вірність — обовязковість — дружба — послух). і: „Гайль Гітлер".

— Всі ці написи поробили самі таборити — пояснює мені комендант.

Оглядаємо спальні, кухню, кімнати хорих, їдальню, руханкову салю, магазин, заглядаємо навіть в убікації конечної потреби. Всюди більше ніж зразкова чистота.

— Ми все це перероблювали, — пояснює комaндант — перебудовували внутрі, вставляли шиби. Можете собі уявити, в якому стані був отакий старий бровар!

Людей у таборі мало, все на роботі. Але ті, що з ріжних причин лишились, зриваються як опарені на наш прихід:

— Ахтунг!

Струнко стоять молоді, сильні постаті в дреліхових одностроях, там де їх заскочила команда. Тільки очима водять за нами.

Маю це неприємне враження, що вони так через мене стоять на позір, а врешті сміюсь сам до себе. Виглядаю, як ґенерал на візитації, в цивільному, з фотографічним апаратом через плече і все і всюди висований наперід. За мною адютант, за мною комендант, за мною днювальний.

— Чи вони все так мусять стояти на „Ахтунг"? — питаю коменданта тихцем на боці.

— Рут. Вайтермахен!

Поволі освоююся з цим постійним: „Ахтунг" після чого вже слідує: „Вайтермахен" і починаю розпитувати.

Хто, якої професії, звідки прибув, чому, чи добровільно і чи подобається йому в таборі.

Відповідають знову „на позір" випрямившись по воєнськи, хоч ніхто їм не каже приймати таку поставу перед чужим журналістом. Але це вже мабуть мають в крові, інакше не були б німцями.

Довідуюсь, що є між ними дійсно люди всеріжних професій, торговельні помічники, ремісники, техніки, селяни. Одні пішли, бо хотіли працювати для батьківщини, другі, бо не мали праці. Держава призначує для них 2.14 марки в день, з того все майже йде на утримання, одяг, паливо, освітлення так, що доброволець дістає на руку всього 25 фенігів на дрібні видатки. Це робить тижнево 1.75 мк., але й з того деякі ощаджують. Праця триває пересічно 6 годин, в літі починається вже в 5 год. ранку, в зимі в 6-ій. Безпосередньо після пробудження слідує чверть години руханки на вільному повітрі, опісля миття, стелення і упорядковування ліжок, а пів години пізніше, сніданок. Їсти дістають добре. Я переглядав харчевий денник табору і порівнював його з тижневою харчевою картою, що висить на службовій дошці. Виходить, що на обід дістають пересічно 100—125 гр. мяса, 200—250 гр. ярини і неменше 500 гр. картоплі. На вечерю — 80 гр. ковбаси, вудженини або сира. Крім цього мармеляду та 750 гр. хліба.

Роман Голіян.

(Докінчення буде.)

Українські красуні!

Памятайте, що нічого не підносить вашої вроди так, — як

НАРОДНЄ ВБРАННЯ!

Тому вбер'ть його на вечір народньої ноші 4-го грудня ц. р. — в салях Народнього Дому.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБ В

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювилерських магазинах в цілім краю. 3/3 12—50

Рібентроп між французькими комбатантами.

ПАРИЖ, 1. 12. ПАТ. Рібентроп дотепер не робив заходів, щоби його приняв мін. Лявaль. Поки Рібентроп не висловить бажання зустрінутися з мін. Лявалем, доти до стрічі між ними не дійде. В такому випадку візита Рібентропа матиме наскрізь приватний характер. Кола французьких комбатантів підкреслюють неофіційний характер подорожі Рібентропа, з яким приїхав Роберт Оберліндорфер, провідник організації німецьких комбатантів. Кажуть, що Рібентроп зі своїм приятелем приїхав до Парижа, щоби віддати візиту послам Гоа і Моніє. Рібентроп і Оберліндорфер були на сніданні в посла Гоа, на якім взяли участь представники французьких комбатантів. Ці кола підкреслюють, що Рібентроп приїде з новою візитою коло 15. грудня ц. р. враз з мін. Гесом і тоді відбудуться важні політичні наради. Рібентроп від'їздає нині до Берліна.

Архиепископ Олексій у Варшаві.

У звязку з непорозуміням у Православній Церкві, яке викликав митр. Денис своєю подвійною грою на Волині (див. „Діло" ч. 323. з 1. грудня ц. р.), архиепископ Олексій єпископ волинської дієцезії приїхав до Варшави. Архієпископ Олексій відбув нараду з митр. Денисом. Ця стріча викликала між усіми православними живе зацікавлення.

РЕҐРЕС У МИСТЕЦТВІ.

Волинь, 28. XI. 1934.

I.

Може хто здивується. Сьогодні, в часі господарської скрути й усяких несподіванок писати аж цілу статтю про реґрес у мистецтві на Волині?

Що-ж, у національному житті це не дрібничка, яку в моменті браку хліба й злиднів можна або й треба промовчувати. Бо де, як не в храмі краси й естетичних пережиівань, наболіла людська душа може знайти ще тихе пристановище, відпочинок, забуття? Самі сумні наші пісні є доказом, що зродилися вони під тяжкими хмарами, у ватрі внутрішніх вогняних страждань. У їхніх звуках і топили наші маси нестерпні тягарі недолі.

Але не про це ми маємо тут казати.

II.

Є фактом, що над зубожілою Волинню розпростерлася сіра мряка буденщини, тиша цвинтаря, мистецька пустеля.

Хто твердить противне, нехай подасть докази. Та ледви чи знайдуться такі, що заперечували б разячий мистецький реґрес на Волині. І тим страшніший, що він іде поруч з матеріяльним занепадом — одночасно хворіють душа й тіло.

Це вже не дрібничка.

III.

Хто бачив Волинь у роках 1918—30?

Не лише в кожному місті, але майже у кожному селі були аматорські гуртки, хори, гуртки танцюристів. Деякі сільські хори дійшли до такої досконалости, що захоплювали й міську публику. На українських виставах і концертах ми бачили гостей майже всіх національностей, для яких не завжди вистарчало місць.

А сьогодні? Тихо, глухо, нудно, аж моторошно.

Авраменко й тут залишив свої сліди. Затанцювала була молода Волинь. Навіть у сусідів нераз усміхалися очі й щезали зморщки з облич.

А тепер? Люди, здається, навіть бояться голосно ходити.

У весняні, літні й теплі осінні вечорі над селами, садками й полями кадильним димом стелилися з молодих грудей хорові українські співи.

А сьогодні? Між розпорошеними по полях хуторами віють вітри та розлягається ляклива тиша.

По містах при „Просвітах" ми зустрічали малярські й різьбарські гуртки, гуртки літературні, друковані на шапіроґрафі (навіть ілюстровані) журнальчики. Деякі з них, особливо гімназійні заслуговували на увагу...

Якими гарними бризками іноді грали ці перші молодечі спроби віршиків, новельок, гумористики, карикатур!

Сьогодні — нічого нема. Минулося, як сон. З тремтінням переглядаєш денеде збережені примірники. Отак, якби були це памяткові речі по померлих дітях.

Спроби мистецької фотографії теж припинилися — річ небезпечна.

Реформацькі ПІГУЛКИ **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, загоять геморої і при нахилі до обструкції є лагідним прочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 34/69 34—?

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

Пяніна, скрипки; дуети, тріа, квартети, орхестри — вже й забулися.

Може прийшло що інше на їх місце? Нічого. Ні музичних шкіл, ні хатньої музичної культури, ні концертів, ні вистав. Без українців Волинь набрала характеру бездушної маси.

А до того ще фабрикати майже вбили хатній мистецький промисл — вишивки, писанки, кераміку, скромненьке примітивне килимарство.

IV.

Причини? Та хіба треба їх тут називати?

Одно можна сказати: мистецтво вимагає відповідного підложа, вільних рук і серця. Інакше воно вяне й гине.

А поза нами — майже нічого нема. Один театр, непоганий по формі, але майже без душі — заробітковий. Штучні, наказані хори людові? Пожежні орхестри для парад? Про них, здається, краще не говорити.

Зацікавлення мистецтвом паде. Навіть приїзжі „знаменитости" зі столиць вже не тягнуть широкої публики.

Зате кіна беруть верх, а головним чином — еротикою й криміналістикою. На жаль, виховується на них і наша підміська молодь.

Проте, не все ще втрачене.

Коби лише серед нашої інтелігенції явилися запалені провідники — зажеврілиб іскри під попелом.

А тимчасом — реґрес

Senex.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10.

Вистарчить чистити зуби, щоби усунути назубний камінь.

Ваші зуби покриває часто назубний камінь, який є неодин раз причиною болю. Успішним засобом проти цього ворога наших зубів є „Кальодонт", одинока паста, що має в собі Сульфорицинолеат, відкритий д-ром Бройнліхом Цей складник Кальодонту, при чищенню зубів, розпускає поступнево субстанції, що споюють назубний камінь, наслідком чого тратить він свою твердоту і можна його пізніше усунути при миттю зубів відповідно твердою щіточкою. Зверніть увагу, як це важно для наших зубів регулярно вживати Кальодонту.

KALODONT

усуває назубний камінь

Ювилей проф. О. Г. Лотоцького.

СВЯТО У ПРАЗІ.

Ювилей проф. О. Г. Лотоцького відбувся з великою урочистістю в Укр. Істор.-Фільольоґічному Т-ві в Празі. Чергове засідання цього товариства 27. листопада було присвячене спеціяльно вшануванню 40-літньої наукової діяльности ювилята. Збори відбулися у фільософічному факультеті Карлового Університету при переповненій салі. Серед гостей було багато української професури з Подебрад, а також представників ріжних праських орґанізацій. Голова Т-ва, проф. Д. Антонович, у вступному слові оцінив науково-громадське значіння цього ювилею, а самого ювилята схарактеризував, як „лицаря" української книги", якою й для якої він працював майже пів століття й невтомно працює далі. В трьох ґрунтовних рефератах дд. членів товариства був поданий докладний огляд праці проф. О. Лотоцького; проф. В. Біднов у надісланому рефераті дав нарис наукової діяльности, проф. В. Садовський подав огляд діяльности ювилята на полі економічних наук, проф. Дорошенко, довголітній співробітник проф. О. Лотоцького, розглянув його ріжноманітну громадську діяльність. Проф. О. Лотоцький, дякуючи за признання, згадав декого з представників свого покоління, з якими йому довелося жити й працювати; кількома яскравими рисами нагадав також про обставини української праці в кінці 19. і початку 20. століття. Присутні дали вияв свому дуже сердечному відношенню до ювилята. На ювилей проф. О. Лотоцького відгукнулися майже всі українські установи, орґанізації й окремі діячі, як з ріжних країн еміґрації, так і з західньо-українських земель. Історично-Фільольоґічне Т-во дістало для ювилята силу привітів, які все ще надходять. Високошкільні українські установи в ЧСР — Фільософічний Факультет Університету, Господарська Академія в Подебрадах і Високий Педагогічний Інститут — мали на засіданні офіційних представників: декана, ректора і проректора.

ПОДЯКА ПРОФ. О. ЛОТОЦЬКОГО.

Збірник про діяльність гетьмана І. Мазепи.

Одночасно дістаємо такого листа:

„ВПов. Пане Редакторе,

Будьте ласкаві, дозвольте через посередництво Вашої газети висловити мою сердечну подяку тим установам і особам, що привітали мене з приводу 40-літньої дати від початку моєї літературно-наукової праці.

Дозвольте також при цій нагоді оповістити відкликання видрукованого 26. листопада в „Ділі" оголошення про збірку пожертв на видання, у присвяту мені, наукового збірника. Те оголошення появилось без мого відома. Дякуючи сердечно його ініціяторам, яким проводили найкращі почуття до мене, всеж не можу погодитись з тим, аби в час нинішньої матеріяльної скрути став я приводом для обтяжування людей, що з доброго почуття до мене ще більше мусілиб приневолювати себе до матеріяльного обмеження. Збірник, про який у згаданому оголошенні мова (він уже зредаґований і складається з розвідок про діяльність гетьмана Івана Мазепи та його співробітників) буде видрукований в одній із серій „Праць Українського Наукового Інституту" без звязку з моїм іменем.

Прийміть вислови правдивої пошани

О. Лотоцький".

ПРИГАДКА НЕДАВНЬОГО МИНУЛОГО п. ОЛЕКСАНДРОВІ КОВАЛЕВСЬКОМУ

Луцька „Українська Нива", так само як львівський „Селянин", це часописи, з якими ми — і вся українська національна преса — з засадничих мотивів не полемізуємо. Це прийнятий в усьому культурному світі звичай, що з деякими одиницями і деякими часописами не заводиться ніяких розмов, а коли вони чіпаються і за всякий лад намагаються у розмову втягнути, зачеплена людина чи ґазета вдає, що цього не завважила і мерщій, щоби люди не бачили і збіговище не повстало, проходить мимо. Це просто вимоги доброго виховання.

І тому з „Українською Нивою" ми і нині зовсім полемізувати не хочемо і не будемо, залишаючи їй надалі вільне поле виписувати все, що її редакторам, чи радше її фактичним видавцям повутрі. Але з польської аґенції інформаційної довідуємося, що у 25. ч. того часопису накинувся на голову УНДО д-ра Дмитра Левицького, за пого останню соймову промову п. Олександер Ковалевський, говорючи про „банкроцтво національної ідеольоґії" та впевняючи, що „українська інтеліґенція на Волині відсунулася від Львова не тому, що таке було бажання польської влади, але тому, що галицький провід відштовхнув її від себе безпідставними претенсіями на безапеляційну керму" (подаємо за польським текстом, тому може цей цитат буквально не згоджується з оригіналом, але зміст безумовно такий.).

П. Олександер Ковалевський не опинився відразу у ґрупі „Української Ниви". Він був колись членом української петербурської громади, редаґував там „Українського Студента", грав теж досить поважну ролю у добі революції 1917—20 і був навіть членом уряду УНР. У своєму минулому має теж період співробітництва у „Ділі" і перебування у партії УНДО. До ґрупи „Української Ниви" перейшов після соймових виборів у 1928 р., в яких кандидував ще на першому місці з листи УНДО у луцькій окрузі. До „Діла" писав до останніх днів отих виборів, ведучи кампанію проти політичного табору і людей, до яких потім пристав.

Ті факти зі свого давнішого минулого та зокрема з періоду своєї останньої переорієнтації п. Олександер Ковалевський, здається, забув і ми йому мусимо дещо пригадати. Отож п. Ковалевський забув мабуть, що після того, як був на одвій офіціяльній авдієнції та зробив і деякі інші виступи, написав широкого, на кількападесять сторінок листа до головного редактора „Діла" у дуже мінорному тоні, виправдуючи свій політичний перехід цілою низкою арґументів. Той лист є ще на світі і можна буде його своєчасно оголосити. Не робимо цього нині не тому, щоби щадити п. Ковалевського, а щоби пощадити число читачів часопису. В усякому разі запевняємо п. Ковалевського, що того арґументу, який він нині наводить про партійно-політичну приналежність волинської інтеліґенції, тоді, коли найбільш акту-

Центральний

Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Недавно пожежа знищила забудування Івана Грицишина, війта у Коршилові, зборівського повіту. Вісім поліцаїв зі Зборова перевело в дні 18. м. м. у тому селі ревізії, причім переглядали у деяких селян збіжа в стодолі, розвязуючи кожний сніп. Після ревізії арештували Степана Мочука, якого після 48 год. випустили на волю.

Ревізії були у таких селян: Луки Беґрія, Степ. Беґрія, Юрка Баґрія, Теодора Гасяка, Олек. Грицишина, Степ. Рижого, Степ. Грицишина, Тимка Процика, Гната Мочука, Дмитра Грицишина, Теод. Турчина, Йосафата Претка, Петра Николишина, Петра Чарнописького, Вас. Грицишина, Йосафата Шинкелевича та Степ. Мочука.

В дні 20. м. м. прибув до Коршилова зборівський староста Коцул, який наказав селянам зложити війтові від одного морга поля по 5 кг. збіжа.

альною була „переорієнтація" частини волинської інтелігенції, того арґументу там не було! Не було і натяку на такий арґумент у тій цілій низці статтей, які п. Ковалевський оголошував на сторінках „Діла", впевняючи про речі зовсім протилежні до того, про що нині запевняє...

Навіщо самого себе бити по фізіономії, явно і тихо, казати одно, писати друге, потім промовчувати і — провокувати до виявлювання речей, рішуче ні для кого, особливо п. Ковалевського, неприємних?!...

Хто вийшов на волю з Берези Картуської.

В дні 29. листопада ц. р. звільнили з табору у Березі Картуській таких українців:

Евстахія Драгана з Борислава; інж. Омеляна Богачевського з Рави Руської; м-ра фільос. Адріяна Іванчука зі Струсова коло Теребовлі; Мартина Сеницького з Радехова; Івана Мриглода з Розвадова коло Миколаєва; інж. Володимира Бориса з Яворова; Теодора Гринева з Теребовлі; Романа Підковського з Красного, повіт Золочів; Микиту з Перемишлян і Федоровича з Дрогобича.

В дні 29. листопада звільнили 26 осіб: 10-ох українців, решту поляків і жидів.

Німеччина згодиться на розброєння.

ПРОМОВА МІН. ГЕБЕЛЬСА.

БЕРЛІН, 1. 12. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що мін. Ґебельс виголосив у Штетині промову. Згадуючи про розброєння заявив, що інші держави мають армії, здібні вести війну; Німеччина хоче мати армію, щоби не допустити до війни. Доки в центрі Европи є 66 міліоновий нарід без зброї, до того часу буде він для сусідів тільки заохотою до воєнних наїздів. На світі не буде спокою, доки Німеччина не осягне рівноправности в зброєннях. Щойно тоді будемо могти говорити. Всі німці мусять спитати, чому мають розброюватись. Коли інші народи розброяться до нашого рівня і схочуть вести переговори про розброєння та притягнути Німеччину до тих переговорів, тоді слід тільки зателефонувати.

Коли церкви хочуть вести спори перед німецьким народом, можуть це робити, але під умовиною, що держава не матиме ніякої шкоди і спори вестимуть по церквах, а не на прилюдних зборах. Не хочемо йти на проповідниці, але не допустимо, щоби представники церкви входили на наші проповідниці, бо там не мають ніякого діла. 66-міліоновий нарід не може мати 28 церков. Вже пора об'єднатись в одній великій церкві Німеччини.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Пльомбування зубів, штучні зуби в золоті, плятині і кавчуку, реґуляція кривовирослих зубів. Урядовці і шкільна молодь користає зі знижок. Н а с с. 646 2—3

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Всі купуємо в ф-мі „ІТА" (давніше трафіка Полянського) Львів, Руська 1. (дім Просвіти) тютюневі вироби, приладдя для курців, папір канцелярійне і шкільне приладдя та дрібну ґалянтерію. 628 2-2

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін", вул. Бляхарська 21. 18-20 30—?

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 2—100

— У справі вечора народньої ноші дня 4. п. м. Всіх учасниць вечора народньої ноші, що матимуть народній стрій, просимо явитися вже в год. 7-ій вечором в Народньому Домі. Там відбудеться проба хороводу. Для публики, що явиться в европейському вбранні, програма починається в год. 8-ій. — **Комітет.** 609

— Гумор твого чоловіка залежить часто від доброго обіду. Тому не забудь приладити йому смачної лакомники з порошку будинєвого „Ароза"! 649 1—1

— Подяка. Всім моїм любим і дорогим Товаришам і Товаришкам, Приятелям і Приятелькам, Ученикам і Ученицям за память і побажання, прислані мені в день св. Михайла —складаю цією дорогою найщирішу подяку. — **Михайло Бадлюк.** 650

— Академія-Свято в честь Юрія Федьковича, з нагоди столітніх уродин поета, відбудеться вже в найближчу неділю, 9. грудня ц. р., в год. 12 в полудне, в салі Великого Театру у Львові. Дуже добірна і зовсім нова програма. **Ціна білетів дуже низька: від 0.45—3.40 зол.** Замовляти у книгарні „Просвіти", вул. Руська 1. Просимо поспішати з замовленнями, щоб не залишитись без білетів!

— До П. Т. Членів Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові. Всіх шан. членів місцевих і позамісцевих, давніх і новопринятих, які ще не вирівняли місячних членських вкладок (0.50 зол.) і вписового (10 зол.), просимо, не зволікаючи, вирівнювати їх. Гроші надсилати на руки Михайла Островерхи, Львів, Ринок 10 („Діло").

— Уконституування ради адвокатської палати. В суботу 1. грудня вполудне уконституувалась рада адвокатської палати у Львові. Деканом вибрали адв. д-ра Тіля, заступником декана адв. д-ра Доґілевського, **секретарем ради адв. д-ра Михайла Волошина,** заступником секретаря адв. д-ра Розенкранца, скарбником адв. д-ра Ґаліста.

— Останнє 23. число „Жорен" з 1. грудня приносить такі злобні новини: Андріївську несподіванку для Андрія Лівицького у Варшаві; пригадку про один усіма забутий ювилей, оспіваний одою (Ака); Пригоду одної дівчини на Андріївських вечерницях у „Бесіді"; виклад П. Ковжуна про модерне мистецтво; зразки української національної ноші на плечах деяких наших громадян; розмову ред. Р Голіяна з представником Японії в Берліні; справоздання з пресової конференції в Центросоюзі; приняття до масонської льожі нового члена Д. Палієва. Рубрика „Кажуть, що..." має 7 інших новинок. Крім цього маємо тут фільософічну студію Дядька Пенька про теперішні наші клопоти і сила дрібних дотепів.

— Лемківські москвофіли у папського делегата. Агенція „Всхуд" повідомляє: В справі приспішення обсади окремого гр. кат. єпископства в Римачові була у папського делеґата о. Ів. Гудечка, що перебуває на візитації перемиської гр. кат. дієцезії, від виділу Лемківського Союзу в Горлицях делеґація в особах д-ра Ореста Гнатишака з Криниці, д-ра Ярослава Сьокала з Горлиць, проф. Трохановського зі Старого Санча і представників селян з повітів новосанчівського, горлицького, коросненського, сяніцького і ліського. Делеґація передала о. Гудечкові відповідний меморіял.

— Присуд на сержанта-вбивника. В суботу закінчилася в Станиславові розправа проти серж. Рупи за вбивство семинаристки Недільської. Суд засудив Рупу на пять літ вязниці та видалення з війська. Зарахували слідчий арешт від вересня 1933. Прокуратор вніс відклик з приводу низького присуду.

— Львівська хроніка. В суботу 1. грудня відкрили криту плавальню, яку місто побудувало коштом 320.000 зол. — В суспільній обезпечальні мають звільнити кількадесять лікарів. Лікарі ті будуть працювати до кінця лютого 1935. Доходи обезпечальні, що м. р. виносили около 650.000 зол., ц. р. впали більше ніж на 300.000 зол. — Невідомі злодії в саме полудне вкрали з вистави Із. Купфершміда при вул. Руській ч. 18 кільканацять шкіряних течок. — З хати Н. Райбера при вул. Міцкевича 20 злодії вкрали гардеробу, а власника, з яким стрінулися на сходах, побили по голові. — Арештовано служницю Марію Стефанишин, що вкрала 450 зол. на шкоду свого хлібодавця Із. Беглiктера при вул. Кохановського. — На вул. Алембеків два грабіжники звалили на землю власительку склепу Анну Ере й відобрали їй течку з готівкою 50 зол. Одного з грабіжників, Дмитра Дзюбана, зловив поліцай, другий втік.

ПОРОШКИ
„KOWALSKINA"
ВЖИВАЄМО ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОНЧЕ ЗІ ЗНАКОМ „СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ"
FABRYKA CHEM. FARMAC. „A. KOWALSKI" WARSZAWA

— Краєва хроніка. З потягу, що зближався до Делятина, випала крізь незачинені двері Олена Гофман і тяжко потовклася. — Станиславівський суд засудив на 3 роки вязниці Якова Рапапорта за комуністичну діяльність. — В Підволочиськах арештовано Францішка Родкевича, що задля грабунку вбив дві старі жидівки. — Біля залізничого шляху Львів-Стрий знайшли вбиту дитину, яку хтось викинув крізь вікно. — В лісі громади Хоросна Старого біля Щирця знайшли вбитого Маєра Райнбаха, сільського ґандляра. Поліція арештувала Івана Школика й Олексу Бомбара, при яких знайшла портфель убитого зі зрабованою готівкою 150 зол. — В Болехові поліція, шукаючи у купця Якова Берґера за сахарином, знайшла при ревізії 55 пар рогів з оленів, 44 шкірок з лисів, 11 шкірок з тхірів і дикого кота і 200 заячих, які він скуповував від диких стрільців. Шкірки покищо сконфісковано. — До мешкання Леонтини Тарнавської в Доманові, присілку Ворoцова пов. Городок Яг. добулися в ночі крізь вікно бандити і стероризувавши домівників зброєю, зрабували 200 зол. готівкою, два годинники і кілька штук гардероби. — На фільварку Братківці пов. Городок Яг. повстала від іскри льокомобілі пожежа, що знищила кільканацять стирт збіжа і шопу. Шкоду обчисляють на 50.000 зол. — Станиславівський суд засудив учеників ґимназії в Товмачі Генр. Лозінського, Карла Бертка та Авр. Друкера на кару по 6 тижнів арешту за це, що з пімсти за лихі ноти з латини втроїли професорові 28 голу-

Міські Театри в неділю 2-го грудня 1934 р.
год. 3·30 Нині у Великім Театрі
Знаменита совітська комедія В. Шкваркіна.
„Чужа дитина" На спеціяльне бажання публики.
год. 7·30 повна мельодії і чару музична комедія віденського композитора Р. Бенацкого
„Розкішна Дівчина"

В Театрі Ріжнородностей
гумор і сміх від год. 7·30
бо на афіші презабавна фарса
„Під примусовою управою"
Арнольда і Баха.

Рідна пісня для земляків на чужині.

(Спомин з концерту п. Іванни Шмериковської-Приймової у віденській Уранії.)

Відень, 26. листопада 1934.

Четвертий рік перебуваю на чужині і все тужив за тим, щоб почути свою рідну пісню, в рідній мові на віденській сцені з уст правдивого мистця і тяжко було діждатися цього свята. Зі мною тужили й ті віденські українці, що ще тою піснею й тою мовою живуть і спільною громадою для української ідеї працюють. І діждалися.

Дня 24. XI. в салі віденської „Уранії" відбувся концерт нашої знаної співачки п. І. Шмериківської-Приймової. Фортепіяновий супровід не спочивав, але дійсно дзвенів і срібними тонами переливався в руках пані Дарії Каранович-Гординської. На програму зложились побіч українських пісень теж італійські, французькі, німецькі та еспанські пісні.

З виразом і металічним звуком продзвеніли пісні А. Скарляті, Е. Асторґі, Р. Шумана, Г. Вольфа, Ляфіта й М. Альвареція і настала павза. Після неї у гарнім українськім строю вийшла наша співачка на сцену. Вже один промінь українського мистецтва розяснив лиця присутніх, своїх і чужинців. Буря оплесків приспішує удари сердець; вони бють всі в один акорд.

Програма: 1) С. Барвінський: Ой, поля, ви поля. 2) С. Людкевич: Тайна. 3) Нестор Ніжанківський: Прийди, прийди. 4) М. Вериківський: Не знаю де.

Вільно й широко з правдивим блиском — не співає, але переживає кожне слово і кожний тон співачка. Отак землякові і стають перед очі ті рідні поля, батьківським потом зрошеві і смуток з радістю сплітається. За ними „Тайна" а за ними „Прийди, прийди". Всі три мистецькі чинники зосередились у голосі співачки — мужеська сила, жіноча ніжність і дитяча наївність. Публика домагалась удруге пісеньки „Прийди...

По кількох композиціях проспівала й віддала з правдивою природністю п. Приймова ще кілька народніх пісень у гармонізації Н. Ніжанковського, Людкевича і Балтаровича та цим закінчився цей гарний вечір, що залишиться споминoм серед українських віденських громадян.

Відпускаємо дорогу співачку до рідних піль, а до вас, батьки і творці рідної пісні кличемо: „Пустіть ту пісню на чужину — вона більше зробить для свого народу, як найголосніший горлань. Горлаєів уже чули досить, а співаків мало.

А. Гнатишин.

ЧИ ЧИТАЛИ
Ви вже 23 число
Жорен
з дня 1. грудня ц. р. — Багато ілюстроване і дотепне. Ціна тільки 25 сотиків.

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, надмірної нервовости, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — У тій ціли вживати

Anusol
-Goedecke-
ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

— **Застрілив ватажка бандитів.** В Беснику під Горлицями 19-літний син коршмаря, Роман Шіф, зорганізував злодійську ватагу, що доконала в околиці 18 крадіжей, кількох вломів, побиття і розбою в мешканні Флісів у Шалевій. Поліція зробила на бандитів облаву й арештувала 9 осіб. Сам ватажок Шіф утік до ліса. Поліцай пустився за ним в погоню і стрілив тричі, ранячи його тяжко. Перевезений до шпиталю Шіф умер.

— **Учитель бє учеників.** Перед городським судом в Дрогобичі станув Ант. Станкевич, учитель місцевої вселюдної школи, за те, що в часі науки побив сильно ученика Яна Гекеля, причому вилаяв його грубими словами. На розправі зізнавали як свідки 10-літні школярі, які ствердили, що Станкевич бив їх частіше і лаяв. Ученика Раца вдарив так сильно в лице, що зломив йому зуб. Розправу відложено задля переслухання дальших свідків.

— **Недоля студентів.** У варшавському університеті поверх 700 студентів не заплатило на час університетських оплат. Щоби їх не виключувати, ректор продовжив їм речинець заплати чесного до 10. грудня. Не менше сумно представляється справа з університетськими оплатами у Львові.

— **Доньки суддів комуністками.** Апеляційний суд у Варшаві розглядав справу Янини Візенберг, доньки судді окружного суду у Львові, засудженої львівським судом на 4 роки вязниці за комуністичну діяльність. Апеляційний суд увільнив її від одного закиду, а за інші провини засудив на 2 роки вязниці. Цікаве, що перед кількома днями арештовано у Львові за комуністичну діяльність також доньку судді окружного суду Карповича.

Жінко! Байдужність твоя зрозуміла, бо не можеш знати яким добродійством для Тебе є **Менаць**, бо він є новиною, якої дотепер зовсім не знали. — Менаць це нова гігієнічна потреба, за яку жінка вже раз заживши його, вдячна. Тому у власному інтересі повинна памятати, що при **періоді і уплавах** повинна передовсім засобитись в **Менаць**, а переконається, що не про пусту рекляму йде, але про поважний здобуток наукового знання — Менаць можна дістати в кожній аптиці, аптичнім і косметичнім складі. — **„МЕНАЦЬ", Львів, ул. Потоцького ч. 11 а.** 379

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„РОСКІШНА ДІВЧИНА"* музична комедія на 3 дії *Бенацького і Міллера*. Перелицював Ю. Тувім.

Живемо в добі такої страшної крізи, що дівчина з красою, темпераментом, дотепом і міліонами мусить силоміць виходити заміж за якогось там міністерського урядовця дурного як чобіт. Кріза така страшна, що автори оперетoк не всилі придумати нічого кращого як те, що давно вже перемололи старі оперетки і рятуються тільки назвою „музичної драми". Кріза така, що в оперетці мусять співати драматичні актори, навіть танцювати, як уміють.

Приємна декорація, симпатичні актори, деякі навіть з малим голосом, кілька веселих сцен і чимало добрих дотепів, що не мають нічого спільного з темою. Отака собі приємна нісенітниця, до якої не вільно мати ніякої претенсії. Перелицював оперетку на всякі калембури один із найбільших польських поетів Ю. Тувім, незрівняний майстер вірша. Який жаль, що музика заглушує кожний дотеп і неодну риму! *м. р.*

З кіна.

КІНО „СТИЛЕВЕ": „ЩО МІЙ ЧОЛОВІК РОБИТЬ УНОЧІ?" і ревія „ГУРТІВНЯ ГУМОРУ".

До відомого вже ревієвого ансамблю заанґажувала дирекція знамениту танкову пару Левандовських, яка на вступі здобула собі всі симпатії публики. Федорівна надалі має найбільше оплесків, а Іжиковський, і пара Рибачевська—Місевич старалися забавити публику.

На екрані добра фільма польської продукції веселого змісту, що з успіхом пройшла на екрані кіна „Палас". *(ет.)*

ВІДГУКИ ДНЯ.

СЕРВІС.

В тім місці, де ще кілька днів тому був склад порцеляни — нині вже гримлять молотки, свистіли пилки, пищали гиблі. Майстри обдирали обиття, заміняли полиці, гиблювали вітрини.

Я стояв і з сумом дивився на це все.

Знов один наш склеп провалився... Небагато їх у Львові, а й ті тають як лід на весну... Чи справді неможливо вдержатись і тим нечисленним — серед такого числа львівських українців.

— Так-так! — сказав хтось голосно за мною, немов докінчуючи мої думки.

Я обернувся. За мною стояв один з моїх знайомих, великий прихильник рідного промислу і гарячий пропаґатор гасла „Свій до свого".

— Сумно, правда?! — і показав головою на бувший склад порцеляни.

— Та хіба! — відповів я.

— А ви може й не знаєте, хто цей склеп мав...

— Назвисько. Але крім цього. Адже ця людина велику часть свого майна роздала на народні цілі, підпомагала артистів, купувала образи... І бачите: звинув крамницю. Наша суспільність не піддержала його, чужа перестала, як довідалася хто він... Подумати тільки! Шістьдесять тисяч українців у самім Львові, а околиця, а провінція... Хоч би тільки десять відсотків брало у свого...

— Скажіть, на милість Божу, чому це так?

— Чому! Прокляття віків. „Свій до свого" — це не така проста річ. Треба великої свідомости, почуття національного обовязку, економічного вироблення... Ще довгий час мине, заки ми діждемося на цім полі справжніх успіхів. Ви знаєте мене: це просто моя ідея фікс: говорю, пишу про „Свій до свого" де можу, до кого можу і коли можу. Але це капля в морі...

Пожурились ми коло обідраної крамниці і пішли помало вулицею. Мій знайомий вже й на іншу тему перейшов, а я ще про тамте думав. А з тим разом і про знайомого: Таких би нам більше. Горячих пропаґаторів, невступчивих, завзятих, заприсяжених. Фанатики в таких випадках конечні, бо вони поривають за собою інертних. Багато далось би з ними зробити.

— Знаєте що — перебив мої думки знайомий — ходіть до мене на обід.

— Дякую, але...

— Жадне але! Дамо знати до вас, до дому, що ви не прийдете і все буде ґаразд. Хотілось би з вами побалакати про це та про те. Неодно мене муляє, а нема нагоди перед кимсь викинути це з себе.

— Про мене. Підемо.

І пішли.

Мій знайомий жонатий і кілька тижнів тому святкував десятьліття свого подружа.

Сіли ми за стіл.

Пані дому подала борщ. Я глянув на вазу і не міг здержатися від завваги:

— Алеж у вас прекрасний сервіс. Десь певно ще „виправний"?!

— О, ні! — заперечила пані дому. — То презент від чоловіка на наше десятьліття.

— В такому разі не випадає питати скільки коштує...

Пані дому всміхнулася:

— Можете безпечно. Ми обидвоє вибирали.

— А де панство купили його?

— Ми? Зараз... Де то ми його купили? Чоловіче, де це?

— В Гандельмана, дитинко. Не памятаєш?!...

Галактіон Чіпка.

Ґрипа, дріжаки, простуда?

Прийми Тоґаль. Таблєтки Тоґаль приносять полекшу в тих терпіннях. Також у ревматичних терпіннях, подаґрі, нервових болях і болях голови таблєтки Тоґаль дають добрі услуги. Можна дістати в найближчій аптиці.

86/4 1—2

КІНО „КОЛІСЕЙ": „ПОВОРОТ ШЕРЛЬОКА ГОЛЬМСА" і ревія „МАДРИД ВОЮЄ".

Друга з черги фільма з Кляйф Бруком у ролі відомого Конан Дойлевого детектива, Шерльока Гольмса. Вона призначена для тих, що досі зберегли в памяті постать непоборного детектива з часів дитячої лектури. Кляйф Брук у цій характеристичній ролі подобається.

Ревія „Мадрид воює" має тому такий заголовок, що її фінальною точкою є пародія боротьби биків у Мадриді — виведена дуже дотепно. З окремих точок заслугують на увагу актуальні куплети, що їх співають люди без голови, інсценізація найновішого мексиканського танґа Шера у виконанні Слави Бестані й ревелерсів „Евгена", ґротеска „морські вовки" й мадярська рапсодія, виконана балетним ансамблем. Прегарна була інсценізація з жидівського життя на тлі справді театральних декорацій п. з. „Белз", у якій Сцівярський у ролі жида-жебрака дав мистецьку креацію. Новодоанґажована акторка варшавського „Кві про кво" у характеристичних пісоньках незрівняна. Одинокий скетч „Віче проти неморальности" дотепний, зате може менше пристойний.

Із судової салі.

ЦІКАВА РОЗПРАВА ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН. У САМБОРІ.

Перед окружним судом у Самборі з участю присяглих відбулася дня 26. і 27. листопада ц. р. головна розправа проти 26-літнього селянина *Василя Смолія*, званого Ґрабський, з Михнівця, турчанського повіту, за злочин головної зради з арт. 97. § 1. та змушення постерункового до занехання урядової чинности через ужиття насилля з арт. 133 § 1 і 129. к. к. В склад трибуналу входили віцепрез. Вондрашш, д-р Купровський і д-р Длуґевич, прокуратуру заступав підпрок. Треллля, боронив д-р *В. Гуркевич*. Акт обвинувачення закидував підсудному, що 18. травня ц. р. на ярмарку в Літовищах приступив до Федя Бессараба, війта з Журавна і почав з нього глузувати з тої причини, що мав на грудях медалю „Десятиліття Незалежности" з подобою марш. Пілсудського. Коли підсудний за другим разом спитав: Що то, старий, за пана носиш? Бессараб схопив підсудного за сіряк, одначе Смолій скинув сіряк і лишив його в руках Бессараба, а сам серед товпи став утікати. Зробилося велике збіговище, та в короткім часі придержав його постерунковий Стренчак, що хотів підсудного зревідувати. Підсудний став вириватися, драпати, кусати і щойно при помочі 4 прибраних людей кинули обвинуваченого на землю та у внутрішній кишені сорочки постерунковий найшов одну летючку ОУН. Потім силоміць спровадили його на постерунок у Літовищах. Водночас пост. Стренчак зателефонував на найближчий постерунок у Лімній, щоб перевели домашню ревізію в Михнівці.

Одначе пів години скорше пригнав верхом горами їздець на коні з Літовищ до Михнівця і повідомив жінку, що її чоловік арештований за „папіря", тому ревізія поліції з Лімної, що приїхала фірою, не дала ніякого висліду. Щойно на підставі довірочної інформації місцевого конфідента видобула поліція „папіря" від Івана Олевича, а саме „Короткий курс ідеольоґії українського націоналізму в юнацтві", примірники „Юнака", Бюлетин краєвої екзекутиви українських націоналістів на західних українських землях та летючки.

На другий день поліція спровадила з Михнівця до Літовищ родину підсудного: м. і. жінку, тестя, сестру, шваґра та начальника громади Михайла Чупіля. За їх намовою обвинувачений, що ввесь час перечив і подавав, що „папіря" найшов коло пивниці, на ставлені командантом поліції запити, від кого папери дістав, чи від попа, війта... чи може від Сисина — сказав уже під вечір, що від Сисина. Тоді його розкували і дали трохи зїсти. Переслухування відбувалося ввесь день 19. V. ц. р. без перерви.

Обвинувачений, спроваджений до слідчого судді в Турці, відкликав свої зізнання, зложені на поліції, заявляючи, що ті зізнання були вимушені. Літературу, заквестіоновану в Олевича, найшов коло своєї пивниці і ввесь час розправи твердив, що „папіря" йому хтось підкинув і він до ОУН не належить. Свідки-поліціянти заперечили, немов би обвинуваченого хтонебудь бив.

В тім часі були розкинені летючки по всіх сусідніх селах на Бойківщині і в звязку з цим сидять приарештовані Михайло Пізняк у суді в Старім Самборі та Іван Сисин у Сяноці.

Лава суддів присяглих,

. . . . потвердила питання щодо злочину головної зради 9 голосами, а друге питання щодо змушення постерункового і прибраних йому до помочі людей до занехання урядової чинности 10 голосами; тимсамим відпало третє допущене трибуналом евентуальне питання з арт. 155, § 2. к. к. Пізним вечором оголосив предсідник трибуналу присуд, на основі якого підсудного *Василя Смолія* засудили *на 4 роки тяжкої вязниці*, з позбавленням громадянських прав на 10 літ, та на заплату оплати в квоті 160 зол. і понощення суд. коштів.

Підсудний і присутня на салі родина приняли присуд спокійно.

СПОРТ.

СОКІЛ-БАТЬКО РОЗПОЧАВ КУРС ШЕРМУ.

Щоб дати змогу нашим молодим спортовцям запізнатися з шермом, тим найстаршим у світі, непересічним гарним і заразом шляхотним, а не брутальним спортом, у нас — на жаль — так мало знаним, Управа Сокола-Батька заангажувала в тій цілі на зимовий сезон знаного в кругах спортового Львова спортовця то! зявики, п. Корнеля **Мартиника**, колись учня італійських майстрів шерму, якого праця і спосіб навчання дають запоруку, що його учні в короткому часі вийдуть з його школи добрими фехтовцями. Зголошення на науку шерму приймає і ближчі пояснення подає секретаріят Сокола-Батька, вул. Руська 20, від 6—8 год. вечором.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Р. II. Ч. 12. Львів, грудень 1934. — Зміст: О. Теліга: На пятому поверсі; В. Постригач: Від віків так; Леконт де Ліль: Прояснення, Верлен: Калейдоскоп; Ж. Морвас: Твої руки; М. Бажанський: Солочинський вовк; Пер Шаклен: Кілька днів у Петербурзі; Ю. Липа: Campus Martius; Д-р Гг: Скегар: Українці в Америці; Ф. Арот: Червоний Відень; Артур Мак: Фінансова карієра Мікі Маус; Вол. Рещ-Лозовський: Ще з літературного Гуляй-Поля; О. В.: Велика брехня нашого часу; Д. Лукіянович: Співець гуцульських гір; А. Шмідт: Сарська проблема; Бібліографія.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, записки присвячені дослідам історії, культури й побуту бойківського племени. Рік IV. Ч. 4. Самбір, 1934. Зміст: Д-р В. Кобільник: Загальні завваги про кости людини при археольогічних розкопках; Д-р В. Кобільник: З археольогії Бойківщини. IV. виказ памяток; о. Р. Лугань ЧСВВ: Промова і назви: Бойкевич, Бойки, Бойків і т. д.; Д-р М. Скорик: Бойківські писанки; Новинки; О. Юр. Кміт: Словник бойківського говору ч. II.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, бюлетень Гол. Управи Укр. Центр. Комітету в Польщі, Львів, грудень 1934. Ч. 1.

МІСІОНАР, ч. 12. грудень 1934. Жовква.

ІНВАЛІДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ опікується УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Не забувайте післати туди і свою лепту, бо без помочі українського загалу праця Товариства не може задоволити 2.000 інвалідів.

Листування Редакції.

Вп. Ю. Е. О., Станиславів: Перша замітка спізнена рівно на місяць, тому не містимо.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Майже ЗАДУРНО

фірма „Галицький Магазин Новин" Галицька 15.

продає всілякі блаватні товари **за безцін.**

Для прикладу кілька цін:

Фланеля на білля	0·55	Полотно	0·55
„ на піжами	0·65	Димка на підштанці	0·65
„ у найн. взори	0·75	Зефір на сорочки	0·75
„ кольорова	0·70	Попеліна на сорочки	1·30
„ на дешев. блюзи	1·15	Перкал на колір	0·75
Бая двостор.	1·20	Сирий колір шовк	1·20
Вельвети і штрукси	1·70	Хустини до носа	0·10
Вовна на сукні	1·70	Серветки	0·20
„ на плащі	5·50	Стирки	0·35
Шевіоти на убрання	2·45	Вафл. ручники	0·28
Сукно лещетарське	5·50	Купел. ручники	0·50
Коци	4·25	Всипи	1·—
Пледи	5·40	Пошевки	1·95
Капи і обруси	2·50	Простирала колдо.	4·90

Великий вибір шовкових і вовняних матеріялів. — УВАГА: При закупні товару від 5 зол. задурно білети до кіна Палас, Апольо, Атлантік і інших.

Театри.

Український Театр „Заграва": під артист. проводом В. Блавацького.

Перемишль:

2. XII. „Шан-Тон".
3. XII. „Рай без жінки".
5. XII. „Ой, не ходи Грицю" (премієра).
6. XII. „Два світи".

Великий Міський Театр.

Неділя, 2. XII. год. 3·30 поп. „Чужа дитина". Абон. 5.

Неділя, 2. XII. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".

Понеділок, 3. XII. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".

Театр Рімнородностей.

Неділя, 2. XII. год 3·30 поп. „Якби я хотіла".

Неділя, 2. XII. год. 7·30 веч. „Під примусовою управою".

Понеділок, 3. XII. год. 7·30 веч. „Музичні іграшки".

Кіна.

АПОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждарі" „Париж у вогні".

АТЛЯНТИК: „Маскарада".

ВАНДА: „Теодозія Севастополь", та „Прокуратор Алісія Горн".

ҐРАЖИНА: „Невидний чоловік", „Кохає, любить, шанує".

КАСІНО: „Бастер роздає міліони" (в гол. ролі Бастер Кітон).

КОЛІСЕЙ: „Шерльок Гольмс" і „Мадрид воює".

КОПЕРНИК: „Весняна парада" (Франціска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „І щож далі, сіра людино?" ревія: „Від Оберка до Каріоки".

МІРАЖ: „Галька" (з Кепурою).

МУЗА: „Щойно вчора".

ПАЛЯС: „Піснею я завойовую світ".

ПАН: „Торговці живим товаром" і Власта Буріян.

ПАСАЖ: „Ваніма" (Король диких степів) і ревія: „Маю охоту на піхоту".

РАЙ: „Чи Люпина не дівчина".

СВІТ: „Заборонена мельодія" з Джове Мохною та „Білий сад".

СОНЦЕ: „Син джунглів".

СТИЛЕВЕ: „Що мій чоловік робить у ночі", ревія: „Гуртівня гумору".

УТІХА: „В погоні за місяцем" і ревія.

ХИМЕРА: „Ширлі Темпль" (Гайна маленької Ширлі) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Неділя, 2. грудня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 16·05 „Богема" оп. Пучіні, 19·30 Фортепян, 20·15 Віденська оперетка (попурі, спів, музика), **Братислава** (298,8) 12·15 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 16·00 Жарт у нар. словацькій пісні, **Прага** (470,2) 9·15 Хор, 20·00 Бетовенівський вечір, 22·30 Популярна чеська музика, **Париж** (1648) 15·00 Концерт, 21·00 Оп. вечір, **Данціґ** (230,2) 16·00 Концерт. **Любляна** (569,3) 10·40 Концерт оркестри, спів, 20·30 Вок. дуети, **Берлін** (356,7) 16·00 Репортаж із мечу Берлін-Краків, 18·00 Два фортепяни, **Гамбурґ** (331,9) 18·30 „Маріенмузік" (хор, камер. орх., трубки, органи), **Гайльсберґ** (291) 15·25 Концерт для дітей, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Смичк. квартет, 15·00 Шопенові твори, **Кельн** (455,9) 16·00 Веселе пополуднє, 20·00 Муз. подорож по світі, **Мінхен** (405,4) 19·30 Концерт, **Штутґарт** (522,6) 19·30 „Богема" оп. Пучіні, **Москва** (748) 17·25 Опера, **Будапешт** (550,5) 12·30 Оп. орхестра, 15·50, 22·45 Циг. муз., 18·30 Фортепян, 19·30 Оперетка Кальмана, **Міляно** (368,6) 17·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 „Джоконда" оп. Понкієлія.

Понеділок, 3. грудня 1934.

Відень (506,8) 17·30 Фортепян, 20·05 „Джовані Перлюіджі Палестріна" концерт хору віденської опери, **Братислава** (298,8) 17·15 Арфа, **Брно** (325,4) 20·35 Давні чеські твори (орх., солісти), **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, 19·30 Сольо на гармонії, 19·40 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 12·35 Джез, 17·45 Камер. музика, 21·35 Ферстерові пісні, **Париж** ПТТ (431,7) 22·30 Пісні, **Данціґ** (230,2) 20·15 Гасові пісні, **Барсельона** (293,5) 23·30 Пісні, **Мадрид** (274) 21·15 Сп. конкурс, **Берлін** (356,7) 15·12, 19·20 Пісні, 18:30 Солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Легка й танк. музика, **Кельн** (455,9) 17·45 Солісти, **Ляйпціґ** (382,2) 17·20 Фортепян, 18·15 Нар. пісні німецькі, англ., рос., есп., фр., італ. (Рібенбавер, сопран) **Мінхен** (405,4) 17·50 Форт. твори Ліста, **Москва** (748) „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Будапешт** (550,5) 13·30 Військ. музика, 19·30 Скрипка, 22·30 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 17·10 Танк. музика, **Рим** (420,8) 17·10 Спів, 17·30 Фортепян.

Львівське радіо.

Неділя, 2. грудня 1934.

9·00, 11·57 Сигнал часу, Ред. гр. пл., 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Сільва рерум, репертуар театрів, 12·15 Муз. поранок; у перерві 13·00 „Родинне гніздо Пілсудських — Жулів", 14·00 Характеристичні та сальон. твори в гр. пл., 14·30, 15·15 Концерт орх. (у програмі китиця українських пісень), 15·00 Нар. звичаї, 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Дрібні твори на віольончелю (гр. пл.), 15·45 Що думає лісничий про традиційну ялинку, 16·00 Малі люди (нов. К. Друцької) 16·30 Пісні в супр. форт., 16·45 Про Богумила, що хотів бути сильний як хрущ (для дітей), 17·00 Музика до танку, спів, 17·50 Про заборонену книжку, 18·00 Форт. реціталь, 18·30 Легка музика з гр. пл., 18·45 Старі й молоді після 1863 р., 19·00 Капітан Шелґа, 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Легка муз., спів, 20·45 Веч. денник, 20·56 Як працюємо, 21·00 На веселій льв. хвилі, 21·40 Спорт. вістки, 21·45 Почт.-техн. скринька, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Авд. образець „Недоцінений Іполит", 22·30, 23·05 Музика до танцю з гр. пл.

РАДІОАМАТОРИ!

двулямповий до сіти з голосником — відбирає 15 стацій — 140 зол.

трилямповий батерійний з лямпами — 95 зол.

В робітні „EKRAVOX" Львів, вул. Ліндого 10.

49/83 3—3

Понеділок, 3. грудня 1934.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Арії з оп. Верді (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Кабарет тому 20 літ, 16·45 Лекція нім. мови, 17·00 Фортепян, 17·35 Карлович: Литовська рапсодія з гр. пл., 17·50 Зоольоґія та медицина, 18·00 Вильно місто теплих спогадів, 18·15 Легка музика, 18·40 А чи знаєш цю пісоньку (муз. загадки для дітей), 19·00 Спів у супроводі фортепяну, 19·25 Суспільна хвилинка, 19·30 Сусіди польських кольоністів у Перу, 19·50, 19·56 Спортові вістки, 20·00 Орхестра, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орх., 21·45 Як приготовляли велику війну, 22·15 Лекція танку, 22·35, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28·— зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·38, Париж 34·92·50, Берлін 213·—, Ціріх 172·03,—, Голяндія 358·15. Прага 22·12, Італія 45·23, Нюйорк кабель 5·30, Нюйорк чеки без трансакції.

Золото: Доляри 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·70—82·20, Корони 35·80—36·30, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·30, рублі 1·20, фльорени 0·70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Ячмінь одноцілий	14·25	14·50		
Ячмінь на мливо	13·25	13·50	14·50	14·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1 грудня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла десерового	2·40 зол.
1 л. молока	0·18 „
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	4·00—4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 26 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. грудня ц. р. не купує ніякої птиці аж до відкликання.

ОПОВІСТКИ.

Спростування. Загальні Збори Українського Інституту для Дівчат у Перемишлі відбудуться 8 грудня ц. р. у салі інституту в 3-тій год. попол., а не, як помилково первісно подано, в год. 6. За Виділ: Д-р В. Загайкевич. 648

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ дешеві і вибагливі ручно виконані. **Фрайліх**, Сикстуська 21. 53/84 1-?

КОЛЯДКИ на мішаний хор В. Безкоровайного 2·50 зол. Книгарня Шевченка. 634 2-?

СИРОТА по священнику шукає якогонебудь заняття, канцелярійного, в селі, в домі самітнього священика. — До Адмін. „Діла" під „Сейчас". 640 3—3

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою): 36/82

ФЛЯНЕЛЕВІ нічні жіночі і мужеські сорочки довгі 5·25, теплі мужеські і жіночі піжами 8·9?, дитячі 4·20. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 53/84

КУХОНКУ, яка надається до кожної кімнати де є піч, продам дешево. — Коперника 16. II. пов. м. 6. 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

Молодечий хід бальорий жест — привертає **MESOLAMENT** SPIESS поборює ревматизм нервоболі, — одноразове втирання приносить полекшу. 76/4

Вирібня музичних інструментів **Фр. Невчик** Львів, вул. Городецька 2Б. Телефон 25-76. Поручає всілякі музичні інструменти, приладдя, грамофони, плити і т. п. по приступних цінах. — Цінники на бажання. Приймає направи. 31/81 8—10

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Францова, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, пострілові, ісхіясові і ін. — всюди можна дістати.

Виріб і головна продажа **АПТИКА МІКОЛЯША** Львів, Коперника 1. 40/82 6—10

Ліжка дитячі 25 зол кухонні 8, полеві 10 сіткові 20, дротяні вкладки 18. **Отомани** 30, розкладані канапки 30, **матераци** з подушками 14, **волосяні** 40. Найновіші тапчани 75 — Фабрика **Закс**, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 3—10

Переоблюванння з дезинфекцією дротяних сіток, залізних ліжок, матераців, отоман виконує фабрика Закс, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 3—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.